

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota,
Kiadóhivatal:
Buly, Regele Ferdinand 23,
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Szerkesztő: Kozlóny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Beszúrásban 50 kszalval
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

• Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. •

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Éves évre ... 490 Lel.
Fél évre ... 240 Lel.
Negyed évre ... 120 Lel.
Havonta ... 40 Lel.
Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.

Feloldó szerkesztő
Károly József

Polgári uralom Ausztriában.

Az osztrák nemzetgyűlési választások eredménye, a polgári osztály biztos fölülkerekedésében állt össze. Sőt polgári jellegét szilkebben véve, úgy lehet kifejezni, hogy a keresztényszociális párt egymagára elnyerte a parlament többség pálmáját. Valami mélyen ható, döntő erejű változást ugyan ez az eredmény nem jelent, mert eddig is a keresztényszocialisták állították ki a bécsi nemzetgyűlés legnagyobb pártját; de abszolút többség híjában kormányt csak más pártokkal való koalícióban alakíthattak. Így a jelenlegi teljesen polgári kormány is a nagyméretűekkel való szövetekezésre volt kényszerítve. A most lezajlott választások körülből azt a képet nyújtják, hogy a keresztényszociálisok a polgári rétegben egyeduralomra tettek szert és mellettiük a többi polgári pártok, nagyméretű és polgári demokraták teljesen elorvadtak. Ausztriának mai köztársasági rendjében a pártoknak ilyen viszonya annál inkább eshetik latba, mert ott a minisztereket is nem a köztársasági elnök, hanem maga a nemzetgyűlés jelöli és választja. A szociáldemokrata párt, amely a keresztényszociálisok egyedüli komoly versenytársának volt tekintendő, úgy látszik, megmaradt eddigi számarányának és parlamenti jelentőségének hírtokában. Ezen után Bécs, a sok százados Habsburg-rezidencia, amőta nem ötheti magára az egyetlen „Kaiserstadt” pompázatos cafrangjait, még Ausztria szűkebb területére nézve is elvesztette a politikai hegemóniát.

Bizonyos, hogy a mai keresztényszociális pártban igen nehéz volna ráismerni annak a hírhedt politikai tábornak egyenes leszármazottjára, amelyet hajdanta Lueger az 6-osztrák hagyományok és a felekezeti demagógia szellemében összecsisztott. Annak a „svarcgelb” dinasztikus színésznek, amelyet Lueger a magyarokat hitte egykoron megvadháttal, érenséggel nyomát sem lehet fölfedezni Ausztria mai vezető pártjában, amely sarkdalatos köztársasági elvére való hivatkozással isméteften legzordabb arculatával fordult a területén maradt Habsburgvidékek felé. Viszont a szociáldemokráciának is mindig volt magához való esze, hogy megváltó frázisainak és dörgeedelmes kijelentéseinek részesítő. borában a halló időben jó sok vizet vegyítsen. A bécsvárosi választások határozott szociálistikus jellege pedig lehetővé fogja tenni a pártve-

zetőségnek, hogy ezután minden kommunisztikus hozzádörgölődést elhárítson magáról.

Nem állíthatja senki sem, hogy az osztrák pártoknak ez az oppor-tunisztikus készsége, különösen a keresztényszociális vezérletnek kezes alkalmazkodása új erőkhöz és új viszonyokhoz, amiket a legváltóságosabb helyzetek kemény leckéi nevettek ki: Ausztriának fűrá-ra vártak volna. Ellenkezőleg: hogy ama végletes összezuzottság és vígasztalanul sivár árvaság utáni, amelybe Ausztriát a békekötések döntöttek, most külső hatalmak támogatása a föltápáskodás

lehetőségét szerezte meg számára és már erőteljes lépésekkel haladhat a megnyílt derüesebb kilátások felé, ebben igen nagy része van annak, hogy Seipel apát, a keresztényszocialista kancellár, mint pártjának vezére idején felismerte a kormányzati átvedlésnek szűkeség következményeit és helyes elfogulatlansággal szabadította meg pártját a Lueger-féle járványos jelszavak kórságos utóhatásaitól is. Ma a keresztényszociális párt győzelme Ausztriában úgy jön számításba, mint az egészséges polgári rekonstrukció lényeges biztosítója.

tista főrekvésüket a francia csapatok mindemitt előmozdították. Több tekintélyes lap szerint Mussolini miniszterelnök utasította a párt olasz nagykövetet, hozza tudomására Poincaré-ak, hogy Olaszország az ilyen politikát ellenzi.

Bonnban a franciák lefegyverzik a német rendőrséget.

Bonnból táviratozzák: A francia megszálló hatóságok főmegbízottja a puccos kitérőse után közölte Bonn város vezetésével, hogy a német rendőrségnek ma délután négy óráig be kell szolgáltatnia az összes lőfegyverét a francia hatóságok kezébe. A város vezetősége ez ellen a rendelkezés ellen tiltakozását jelentette be hangsúlyozván azt, hogy nem hajja vég-re. Erre azután a főmegbízott a rendeletet ugyan visszavonta, de újabb rendelkezést küldött a város vezetéséhez, amely szerint francia hadserégparancsot adtak ki, hogy

a német rendőrségnek semmilyen körülmények között nem szabad a szeparatistákkal szemben fegyverüket használni.

A francia tábori oszondőrség minden előkészületet megtett, hogy azokat a német rendőrségi közegeket, vagy más német egyéneket, akik esetleges összeütközés során a szeparatistákkal szemben fegyvert használnak azonnal letartóztassák. Francia részről ezt a rendelkezést azzal indokolják, hogy a szeparatisták fegyvertelenül lépnek fel. A francia megszálló katonaságot különben állandóan készenléthe helyezték. A parancsnokság indokolása dacára megállapították, hogy a szeparatistákat észszegviüjtik és karabélyokkal fegyverzik fel, hogy a hatalmat ha kell fegyveresen is a kezükbe kerítsék. A német rendőrség a francia beavatkozási tilalom miatt teljesen tehetetlen.

Véres utcai harcok Hamburgban.

Hamburgból táviratozzák: A tegnapi éjjel dúló harcokban a kommunisták lázadását vére fojtotta a rendőrséggel megerősített polgárőrség.

A győzelmet csak véres barrikád-harcok után sikerült a polgári érzelmi fegyvereknek kivívni. A harcok során a polgárőrség és a rendőrség részéről ötven meghaltak, harmincan súlyosan megsebesültek, a kommunisták részéről tizenegy halott és száznál több a súlyosan sebesült. A kommunisták közül sokat letartóztattak, a kik felett külön bíróság fog ítékezni.

Berlinből táviratozzák: Habsburg jelelések szerint

Véres barrikádharok Hamburgban.

— Kommunisták és rendőrség harca. — Husz halott, száznál több sebesült. — Összeütközés a Rajnavidéken szeparatisták és német rendőrök között. — A franciák támogatják a szeparatistákat.)

(A Közlöny távirati tudósítása) A német birodalomban több helyen ütött ki a tűz. Nyugaton, a Rajnavidéken az elszakadási akció kezd nagy mérvűkkel oltani, délen a bajor monarchisták sulyosbitják az összeroppanás előtt álló birodalom helyzetét, Szászországban az erős kommunista fészkek a porosz csapatok gyekeznek lefőrné a kommunista uralmat és most az északi Hamburgban is feltűrtte fejét a kommunizmus, amely eddig csak véres utcai harcokat eredményezett. Németország katasztrófális helyzetéről az alábbi eredeti táviratok számolnak be.

A rajnai németek kiáltványa.

Kölnből táviratozzák: A Rajna vidéken a szeparatisták mozgalma ellen általános ellenszenv nyilatkozik meg. A lakosság látva az elszakadási mozgalomból származható veszedelmet, politikai és társadalmi különbség nélkül fogott össze, hogy a szeparatisták ellen felvegye a küzdelmet. A szeparatistákat a német haza legnagyobb elenségeinek tartják. A Rajnatartomány egyesült politikai pártjai a következő kiáltványt bocsátották ki:

— A Rajnatartományban és a Rajna parti többi városokban a szeparatista bandák megkísérelték a középületeket megszállani és a közigazgatás vezetését magukhoz kaparintani, amivel elvetemedett módon tetézik népünk szerencsétlenségét! Biztatok vezéreinkben és politikai pártjainkban, amelyek tudatában vannak felelőtlenségük kötelese ségüket. A szociáldemokrata, a német nemzeti és a német néppárt.

Harcok Düsseldorfban és Duisburgban.

Berlinből táviratozzák: A Vossische Zeitung jelenti, hogy a rajnai szeparatista mozgalom néhány látszólagos helyi siker után mindenütt kudarcra végződött. A legtöbb középületet, amelyet a szeparatisták megszállottak már kénytelenek voltak kiüríteni. Ezekkel a hírekkel szemben tény az, hogy az

elmúlt éjszaka egy 400 főből álló szeparatista-oszapat Düsseldorfba bevonult. Duisburgban a szeparatisták a városháza előtt

kikiáltották az önálló rajnai köztársaságot és a német rendőrséget lefegyverezték.

Berlinből táviratozzák: Az aacheni rajnai elszakadási mozgalom vezetője egy Deckers Leb nevű kereskedő alk dr. Dortennek, az elszakadási mozgalom kitalálójának és párisi agitátorának volt bizalmasa. Deckers annak idején a bajor gróf Rothmerrel, egy Grand-Ry nevű ural és Dortennel együtt alkotta azt a társaságot, amelynek a Köln-Mühlheimben levő kiadó- és kereskedelmi nyomdájában készítették a Dorten féle propaganda lapot, a „Rheinische Herald”-ot. Később Deckers egy szén üzletből kifolyólag összekütközött Dortennel. Ezután a másik szeparatista vezér Smeets szerkesztő és Dorten politikája között lavírozott, míg azután Smeetszel került üzleti összeköttetésbe, aki őt a Rheinische Republik egyik legutóbbi számban egyszerűen si bernek nevezte. Most a puccs kitérőse idején az ugynevezett Matt hes-csoport állott Deckers mögött.

Rómából táviratozzák: Olasz politikai körökben aggodalommal kísérik Poincaré politikáját, amely lyei a német birodalom egyes országaiknak a birodalomtól való elszakítását elősegíti. Meg vannak győződve arról, hogy a szepara-

a Kommunista kikiáltották a szovjet köztársaságot.

A Torradalmárok véres harcok árán elfoglalták a városházát, a rendőrséget és a fontosabb középületeket, ahol elbarikádozták magukat. A rendőrség és a kommunisták között véres harcok folytak, amelynek sok sebesült áldozata van. A kommunista forradalomról érkezett távirataink annyira hiányosak, hogy ezidő szerint lehetetlen megállapítani, hogy jelenleg Hamburgban melyik párt ura a helyzetnek.

Drezdából táviratozzák: A porosz csapatok Szászországban tovább is tervszerűen nyomulnak előre a Kommunista bandák leszerelésére céljából.

Nullámok a magyar lakásrendelet körül.

(Zagolódnak a lakók, elégedetlenek a háztulajdonosok. — Nyilatkozik a miniszter.)

(Budapesti tudósítónktól.) A népjóléti miniszter ismeretes új lakásrendelete hatalmas visszhangot váltott ki a magyar közönség körében. A kormány, amellyel, hogy nem honorálta a háztulajdonosok kívánságát, mert az emelési többlet nagyrészt a közüzemi pótlék viszi el, hatalmas terhekkel sújtja a bérlelőket. Vass József miniszter, a rendelet tervezője ma nyilatkozott az új lakásrendeletéről és a következőket mondta:

— Nem volt fenntartható a mostani lakásrendelet, a kormány kénytelen volt a megváltozott gazdasági viszonyokat a lakástulajdonosok terén tekintetbe venni. Minden objektív embernek be kell ismerni, hogy a mostani lakbérék tarthatatlanok voltak. Azt még sem lehet követelni, hogy a háziurak ma egy pár cipő árért adjanak olyan lakásokat bérbe, amelyekért hétfőben negyedéventént mindenki jó védelmének jelentős részét volt kénytelen házbér fejében fizetni. Kommunisztikus állapokat a házaknál nem tarthatunk fenn.

A budapesti sajtó is élénk kommentálja a rendeletet. Az *Ujság*, a legtekintélyesebb orga-

nizmus egyik vezető cikkében a következőket írja:

— A legképtelenebb problémák közül való ez és igazlással és sim feléssel nem tisztázható. Ahol mind a két félnek igaza van, ott valami igen súlyos baj van a harmadik tájékán. Hol ez a baj? — Hogy a háztulajdonosoknak bezeg nem elég a hatszázszoros sem, egészen világos. Amikor a pénz négyezerszeresét érte meg a mostaninak, a hatszázszoros árral szemben még mindig van három-ezernégy száz hiány. Amikor a vilamosvasut háromezerszeresét kapja, a mészáros és a gazda öt-ezerszeresét, a háztulajdonostól nem lehet sokallani a hatszázszorosát sem. Hogy a lakóknak elviselhetetlen ez az utóbbi teher, nem lehet kétséges. Hiába számítják ki, hogy azelőtt egy hónapig dolgozott a munkás a házbérért, ma csak néhány napig — ami így a munkás javára megmarad, bőven rákölti minden egyébre, mert az ő bére — párhuzamosan a tisztviselőre is gondolunk — épp oly kevéssé tartotta meg a paritást, mint a házbér.

— A háztulajdonos joggal kérd

heti: mért legyen egyedül ő az altruista, mikor senki sem az, még az altruizmusra hivatott állam és a város sem? A város hétről-hétre kalkulálja közüzemi szolgáltatásait és beköveteli teljes árát. A város igen, a magánember háztulajdonos nem? Az összes termelők átháríthatják összes szolgáltatásaikat a közönségre és senki sem nézi, elbirja-e őket a közönség, vagy sem? A háztulajdonost vajon mi kvalifikálja arra, hogy egyrészt vállalja azt, amit a közönség nem bír el, másrészt bírja is el, amit sem közönség, se város, sem — állam nem bírna el?

— Az állam a háborúban oktrojálta a háztulajdonosra a kötelezettséget, hogy a hadbavonulnak hagyja meg a lakást ellenszolgáltatás nélkül. Ugyanakkor az összes közszükségleti cikket kivonta a szabad áralakulásból a közérdek nevében. Helyesen és jogosan. De azóta minden cikk felszabadult és a háztulajdon még mindig az államszociálistusé. Ezeknek a rovására szabadította már föl a többi cikkeket is, a maga részére ingyen! Hát az igazság az volna, hogy a többit, amit a lakó már nem bír el, vállalja ő maga. Sok minden kártalanítást vállalt magára, ettől sem szabadulhat. Lakni mindenkinek muszáj. Evidens állami feladat ennek lehetővé tétele.

— Tisztviselőhiány a prefektúrán.

Az aradvármegyei prefektúra a mai nappal pályázatot hirdet egy tisztviselői és egy tisztviselőnői állásra, amelyekre vonatkozólag a prefektusi titkárt bízták meg bővebb felvilágosítások adásával. A román nyelv ismeretét megkívánják.

Rasputin halála után.

Puriskevics Vladimir Revue de Paris hasábjain megjelent naplójának második részében a Rasputin megölése után bekövetkezett izgalmas eseményeket írja le:

Jusszupoff herceghez mentem, hogy megnyugtassam. Erősen kivilágított öltözékében találtam. Takarójára dőlve, fejét a kezem közé szorítva, nyögött megszállottság nélkül.

— Mi baja van, kedvesem? Nyugodjék meg! Már nem él, én végeztem vele. Jöjjen, menjünk a dolgozószobájába!

Jusszupoff felém fordult, elvessző tekintettel nézett rám, majd engedelmeskedett. Átfogtam, úgy kellett vigyázva támogatnom. — Egyre csak azt ismételte: „Félix, Félix, Félix...” Határozottan történnie kellett valaminek közte és Rasputin között, amíg a halálmélttél lenni volt és ez erős nyomot hagyott az agyában.

Éppen abban a percben mentünk át a folyosón, amidőn a katonák odalenn a holttestet fektették le. Jusszupoff látva ezt a jelenetet, kitépte magát a kezeim közül, visszaroht a szobájába, felkapta azt a gummitömböt, amit Maklakoff adott neki és lerohant a lépésén a holttest felé. Ő, aki a már-

get adta neki, anélkül, hogy az hatott volna, ő, aki belélt, anélkül, hogy a golyó értett volna neki, nem akarta hinni, hogy Rasputin tényleg meghalt. Feléje futott és elkezdte vad idegrohamában a bottal teljes erejéből ütni-vágni.

Én, aki odafönt maradtam, kezdetől fogva nem értettem az egészet. Elámulva álltam és csak néztem, hogy mi történik. Ugy rémlett, mintha Rasputin az élet valamilyen jelét mutatta volna. Felé fordított arccal feküdt és észrevottem, mint forgatja felém nyitott jobbszemét, amellyel mintha mérően rám nézett volna rettentés tekintetével (még most is magam előtt látom.)

Csalódnam visszanyertem hűségemet és rákiáltottam a katonákra, vigyék el Jusszupoffot Rasputin testétől, mert bevérzhetné magát és mindenkit, akít a közelében talál. Ha vizsgálatot indítanak, úgy az esetet a vérnyomok alapján biztosan felderítik.

A katonák engedelmeskedtek, de csak a legnagyobb fáradtsággal tudták Jusszupoffot, aki gépiesen, de folyton növekvő, vad indulattól hajtva, még mindig ütötte-verte Rasputint, elvonszolni tőle.

Mintán a herceg valamennyire

lecsillapult, két katonát megfogta a karjánál, felvezette és lefektetett egy nagy nyugágyra.

A herceg külseje megdöbbenő volt. Szemei beesve, arca feldulva, indulatrohamában még mindig egyre ismételte: „Félix, Félix, Félix...”

Megparancsoltam a katonáknak, hogy haladók nélkül keressenek valami takarót, burkolják belé a holttestet és kössék át jó erősen egy kötéllal.

(Elhatározták, hogy a holttestet a Névába vetik.)

... Kinéztem a kocsis ablakán. Már a városon kívül jártunk. A világítás szánalmas volt, az út egyre rosszabb lett és a holttest helyenként nagyokat lödült, dacára a katonák súlyának, ki rajta ült. És mindannyiszor, amidőn éreztem, hogy a még ki sem hűlt holttesthez érek, nem tudtam egy ideges remegést leküzdeni, mely irrtással és rémülettel töltött el.

Végre a távolban észrevettük a hidat, amelyről le fogjuk dobni a folyóba Rasputin holttestét.

Pavlovics Dimitri meglátsította a kocsis járását, ráhajtott a hid baloldalára és megállott a közepén.

Az autó vezető fénye egy pillanatra megvilágította a hid másik

Vegyes bizottság rendezi a kisebbségi iskoláigyekeket.

(Angheliescu közoktatásügyi miniszter új rendelkezése.)

Bucurestiből táviratozzák: Angheliescu közoktatásügyi miniszter, az erdélyi kisebbségi iskolák helyzetének végleges rendezése céljából egy bizottságot alakított. Ennek előzményeiről a következőket sikerült megtudnunk.

Mint hogy négy héttel ezelőtt Romániába érkezett Rassay angol esperes, akinek idejövételét a lapok magánjellegűnek jelezték, azonban ittartózkodása alatt kiderült, hogy az angol esperes a kisebbségi iskolák helyzetét kívánja tanulmányozni. Ramsay információt is kért a kisebbségi iskolák ügyeinek előadójától, Petreonescutól. Tzzel azonban nem elégedett meg, hanem inkognitóban beutazva egész Erdély területét, személyesen tanulmányozta ezt a kérdést. Tanulmányútjának befejezése után a napokban visszaérkezett Bucurestibe, ahol azo jelentkezett Angheliescu közoktatásügyi miniszternél. A miniszter előt feltárta a kisebbségi iskolák helyzetét és javaslatot tett egy bizottság alakítására, amely véglegesen rendezze azt az ügyet. Angheliescu közoktatásügyi miniszter eleget tett az angol esperes kérelmének és azonnal megalakította a bizottságot, amelynek elnöke Cristea metropolitánus lett. A bizottság tagjai román részről Dragomir Dimitrescu, Petreonescu, Serban Valerianu, dr. Ghibu és Serban Julian, magyar részről Imre lelkész Cluj, Tökés Ernő Bucuresti és dr. Boroe András Lugoj, a németiség részéről pedig Königsberg érsek Bucuresti és dr. Schiegor Sighisoara. A

lanatra megvilágította a hid másik oldalán megerősített mentővet; azután a nagyherceg eloltotta a lámpákat és minden sötétségbe borult. A gép motorját nem állították el. Zaj nélkül, a legnagyobb csendben és olyan gyorsan, a mint csak lehetett, kinyitottam a kocsis ajtaját és a korlát mellett foglaltam állást. Lasavert és a katonák követtek. S... hadnagy is hozánk csatlakozott. Dimitri örkdött a gép előtt. Miután meglendítettük a holttestet, ledobtuk a hid alján levő ürögbe. Csak akkor vetettük észre, hogy valami nagyon fontosat elfelejtettünk. A súlyok, amelyeket a testhez kellett volna kötni, itt maradtak. Utána dobtuk a láncokkal együtt. Végül Lasavert doktor az autóból Rasputinnak egyik csizmáját hozta elő, azután ezt is a vízbe vetette.

Mind ez egy, vagy két percig tartott, minokutánra újra az autóra szálltunk; én Dimitri mellé ültem. Ismét meggyújtván a lámpákat, folytattuk utunkat a hidon át.

... Az estélyen a palotában vizsgáltam a nagyherceget és Jusszupoffot; mindkettőt leplezett indulatok hatása alatt konyakot és feketekávéval italt, miután egy éjelt álmatlanul és egy napot nagy

bizottság e hó 25-én kezdi meg munkáját.

A Marghiloman-párt kongresszusa.

(Országos nagygyűlés Temesváron.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny megemlékezett már arról a nagyszabású kongresszusról, amelyet a Marghiloman elnöksége alatt álló konzervatív-progresszív párt október hó 28-án tartott Temesváron. A kongresszust előkészítő munkálatok befejezést nyertek. A végleges megállapodás szerint dr. Marghiloman kétszáztagú vezérkarával szombaton, f. hó 27-én érkezik Temesvárra. A pártelnök Lu gosról autón teszi meg az utat Temesvárra, a többi vendéget a gyorsvonatnál fogadó bizottság várja. Rengeteg résztvevő jelentette be eljövését Erdélyből, Bánátról, Máramarosból, Bukovinából és Bessarabiából.

A kongresszuson több volt miniszter, szenátor, képviselő, egyetemi tanár és prefektus vesz részt. Szombaton délután 5 órakor dr. Lintia Livius temesvári ügyvéd lakásán recepció lesz, melyen Marghiloman a bánáti delegációkat és a sajtó képviselőit fogadja. Este in tim vacsora lesz ugyancsak dr. Lintia lakásán, a kongresszust pedig vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg a gyárvarosi Vigadóban.

A kongresszuson nemcsak a temesvári román pártok küldöttei, hanem a magyarság és a svábság képviselői is megjelennek, akiket Marghiloman a vasárnap este a Ferdinánd a vasárnap este a Ferdinánd szálló nagyteremében adandó bankettre is meghívott.

Hétfőn reggel Marghiloman Gátaljára rándul, ahol nagy népgyűlés lesz. A kongresszust Temesvárról nagy érdeklődéssel várják.

izgalommal töltötték el. A cárnőf Rasputin eltűnése és halála kétségbe ejtette és bennünket jelölt meg mint a merénylet bűnösét. Golovinné, az udvarhölgy, Rasputin titkárja, közölte a cárnővel, hogy Rasputin nálunk töltötte az éjszakát. A rendőrség talpon volt, hogy megkeresse a holttestet és kölfedje az összeesküvés szálait.

— E gazember (canaille) miatt meg kellett ölnöm a legjobb kutyámat, — jegyezte meg Jusszupoff. — Oda tettem, ahol a hó pirosított a megölt „jó atya“ vére-től. A nap hátralévő részét azzal töltöttem, hogy katonámmal rendbe hozattam a házat. És most írunk egy levelet a cárnőnek; reméljük, hogy még ma átadhatjuk neki.

Nélfogtam velük együtt a levél szövegének megszerkesztéséhez, melyet két órával érkezésem után fejeztünk be.

A levelet leragasztottuk. Dimitri Pavlovics vitte magával. — Kissé kényelmetlenül éreztük magunkat, mert az egész szöveg nem volt egyéb, mint egy tudatos hazugság, mely bennünket oly személyek gyanúját tüntetett fel, kiknek ártatlansága minden kétségen

Öt napja alszik egy aradi köztisztviselő.

— Nem álomkóros eset. — Öt gramm brómot vett be. —

(Saját tudósítónktól.) Titokzatosnak látszó esetet jelentettek be ma délelőtt a központi rendőrségnek. A Dominta Ancutia (Kurta) utca 33. szám alatt Konicsek Sándor a városi gépezetek tisztviselője tizenkilencedike óta alszik és az előhívott orvosoknak sem sikerült eddig felébreszteni. Konicsek Sándor rendkívül ideges embernek ismerték és tizenkilencedikén reggel, amikor hivatalba kellett volna mennie, eselődje láiba költögette, nem akart felébredni. A különös esetet csak huszonegyedikén jelentették dr. Kabdebó János városi tisztviselő, aki elment a már két napig alvó ember lakására és minden kísérletet megpróbált, hogy a normálisan lélegző, a rendes ütőveréssel és szív működéssel rendelkező embert felébressze. Több órán át kísérletezett, azonban teljesen eredménytelenül. Konicsek Sándor a két nap alatt táplálékot nem is vett magához, s így attól lehetett tartani, hogy éhen pusztul el. Dr.

Kabdebó a rendőrséggel együttműködve vezette be a vizsgálatot annak megállapítása végett, hogy mi okozta Konicseknek a napokig tartó alvását. A vizsgálat megállapította, hogy tizennyolcadikán este Konicsek Sándor tíz fél gramm bromot hozatott a gyógyszer-tárból és másnap reggel a bromokat tartalmazó dobozt üresen találta az éjjeli szekrényben. Konicsek Sándor még ma is alszik, állandó orvosi felügyelet van mellette és mesterségesen táplálják. A hosszantartó alvást az 5 grammnyi brom okozta és az orvosi megállapítás szerint ennek a kábítószernak a hatása ilyen nagy mértékben fragikus is lehet. Konicsek Sándor különben erős szervezett ember és csak ennek köszönhető, hogy a brom nem ölte meg. Azt még nem lehetett megállapítani, a városi tisztviselő idegeinek csillapítására vette-e be a kábítószert, vagy pedig öngyilkos akart-e lenni. Az ágyva mellett ülő orvosok állandóan kísérleteznek felébresztésekkel.

Nincsen már éjjeli élet Budapesten

(Üzenek a mulatók, mert nincsen nyereség a tőzsdén. — Bessz az éjjeli világban)

(Budapesti tudósítónktól.) Már hetek óta egyebet se hallani, mint azt, hogy nincs pénz, nehéz az élet, pénzemberek bukásáról, letartóztatásokról, öngyilkosságokról beszélnek képten-nyomon, s ha az ok iránt érdeklődünk, jön a refrén: *lanvha a tőzsde, még mindig tart a bessz!* Mindenütt gondterhes arcokat látni, amint nyugtalanul böngészik a lapok hátsó oldalát, milyen volt az irányszó.

Ebbe a szomorúan pénzsóvár világba nagy ellentétként világítanak bele a hirdetőoszlopok plakátjai, amelyek a legkülönbözőbb éjjeli mulatóhelyek soha-nem látott attrakcióival csábítgatják a fásult idegzetű pesti polgárt. Hétfőn-hétfőre újabb rikító plakátok adják tudni, hogy ismét megnyílt egy-egy műintézet, ahol a nappali munkában elernyed idegeket újjá varázsolja a sok csábos látvány. Neki is indultunk ennek a hírre és éjszakai világnak, megnézni, hogyan szereznek itt irt sajtó fájdalomkúra, kiket a tőzsde nyílt sértett és most futnak az éjjeli mulatók sötét erdeibe.

Az egyik legforgalmasabb éjjeli mulató előtt most nem tolongnak az autók, egyetlen szerény konfilisó békiskölt a járda szélén. Elhunyt 10 óra, amikor beléptünk s a ruhában alig 8-10 kábat lögett, benn pedig már javában folyt az előadás az összes pincérelés és vagy hat műtarát jelenlétében. Itt valami hibba van, konstataztuk. Megkerestük a tulajdonost, aki re zignáltnan válaszolt:

— Azóta meggy ilyen rosszul az élet, amióta a bessz mekezdődött. Az éjjeli élet és a tőzsde között sokkal szorosabb a kapcsolat, mint azt gondolják, mint valami *finom szelzmográt*, úgy reagál az éjszaka világa a tőzsde ingadozásaira. Ha egész nappal alszom és csak este jövök be ide, pontosan meg tudom mondani vendégeim láttára, hogy milyen volt az aznap tőzsde. A tőzsdeu kore-

seff pénz legnagyobb részét itt költik el. A kontremimörök nem költözköznek, csak a hossza játszik. Nincs más hátra, mint *megvárni azt a két hetet, amíg a bessz még eltart.*

Nem volt azonban jobb a helyzet a Rákóczi-úton sem, ahol pedig az utóbbi időben jóformán minden pince mulatóvá lépett elő. Az egyik helyen néhány lagymatag hangulatu ember hallgatta az álmosan recitált szöveget, ami mindennek inkább beillett, mint bo hóságnak. A tulajdonos kősztpénz után jött éppen, tehát a „főurat“ vettük elő.

— Tessék megnézni azt a két embert az első asztalnál. — mutatta, — egy üveg ásványvíz mellett ülnek egész este. Ide járnak már hónapok óta, azelőtt rendelniök se kellett, szó nélkül oda tet-tük a két üveg pezsgőt elbűnk. *A bessz óta dttértek először a borra, majd a vízre, az utolsó négy üveg borral még most is adósaim,* nem is olyan régen pedig nem adták esténkint 2-300 ezer korona számlán ahul. Nagyon szomorú a helyzetünk, hiszen *Budapest harminc százaléka az éjjel elköltött pénz-ből él.* De mecsak a tőzsdések maradtak el, hanem a kereskedők, iparosok, akik a tőzsdések nagy nyereségeit folytán jutottak bőkezű megrendelésekhez. Ma már csak mindössze két éjjeli „lokál“ van Budapesten, amelyik meggy valahogy, azok is azért, mert *közön-ségük a külföldiekből és a földbir-tokosokból kerül ki.* A többi hely bizony alig-alig bírja már. Az a kevés ember, aki még itt van éjje lenkint, az nem jó vendég, nem fogyaszt semmit, már pedig a csak belépődijas vendégre ráfizetünk.

A legközelebbi helyen ugyanez a kép. Az egyik amerikai „szí-nésznő“ befejezte táncprodukcióját, a jegyzető, a ruhátáros meg három pincér tapsal közben ült le *közönyösen egy asztalhoz.* A

mindjárt elkomorodott az arca, mibelyt megkérdeztük az ő véleményét is a helyzetről.

— Jobb arról nem beszélni, — mondta zamatos pesti magyarsággal. — így még nem voltunk leégve soha. Az egész lokál bedőlt a tőzsdének. Inkább azt mondják meg, meddig tart még a bessz a tőzsdén, már két hete nem ettem jó vacsorát.

Nem tudtuk az elkészedett tirt ürt megvizsgálni. Ugy látszik az éjjeli világban sem megy minden olyan gyönyörűen, mint ahogy legtöbbször gondolják, mégsem ez az a hely, ahol a nappal tényleg dolgozik szórakozást és pihenést találunk.

Sport.

A budapesti maratoni futás izgalmas lefolyása.

(Üi magyar futó előrelérése.)

Budapestről írják: A vasárnap maraton futás izgalmas eseménye volt a magyar főváros sportkedvelő közönségének. A Hungaria-úti sporttelep tribünjein mintegy tízezerfőnyi embertömeg gyűlt össze, hogy végignézzék az MTK-KAC meccsét és az azt követő maratoni futás idegjesztő eseményeit. Négy órán át tartott a negyven kilométer hosszú verseny, amelyből a közönség alig látott valamit és mégis mindenki a maratoni futás eseményeiről vitatkozott. A rendezőség ugyanis minden öt kilométerre katonai telefonosztágot állított fel, amely állandóan tájékoztatta a közönséget a verseny állásáról.

Pontosan egy órákor történt a versenyzők indulása és a közönség állandóan tájékozva volt arról, hogy ki jár elől. Király Pál, Zöllner Dezső, Kádár Béla vagy Bese József, Király volt végig az első és a nagyszámú közönséget villamos áramként ütötte meg az a hír, hogy egy idősebb atléta Hrenyovszky János a csillaghegy MOVE futója, aki mindössze egy éve versenyez, a harmadik kilométernél előretört, lerázta magát a MAC és MTK futóit és iramát fokozatosan erősítve, Király Pált is üldözöbe vette.

Amint az ismeretlen nevű atléta előretörésének híre elterjedt, óriási izgalom vett erőt a közönségen. Már arról beszéltek, hogy Király Pál a götebörgi és turini versenyek győztese lemarad. Az izgalmat csak fokozta az a hír, hogy Király a harmadik kilométernél elgyengült és nagy éhséget érzett. De csakhamar megérkezett a megnyugtató hír, hogy az európai híru futó táplálékot vett magához és újult erővel folytatta a futást. Majd híre jött annak, hogy Király Pált futás közben elűtötte egy ügyetlen kerékpáros, aki végig kísérte a maratoni futókat. — Amikor Király érkezését jelezték, a bírő beszüntette az MTK-KAC mekközését és a közönség izgalommal várta a maratoni futás győztesének megérkezését.

A kapun fáradtan, kimerülten lábát kissé vonszolva megjelenő Király Pált hatalmas tansorként fogadta. A közönség mint egy ember ugrott fel ültéből és ünnepléssel a győztest. A közönség csak akkor értette meg igazán Király kimerültségét, amikor kihirdették, hogy a 40 ezer 200 méter hosszú maratoni versenyben Király Pál 2 óra 30 perc alatt másodperc alatt

országos rekorddal győzött. Király ideje nemzetközi viszonylatban is elsőrangú eredmény. Másodiknak három perc múlva Hrenyovszky János érkezett be, akit a közönség úriási tapsorkánnal fogadott.

Ma érkezett távirat jelenti, hogy a MASZ Király Pál országos rekordját, nem hitelesítette, mert a pályát utólag felmérték és kiderült, hogy az hétszáz méterrel rövidebb.

— Az Unirea olasz és spanyol turája. Az Unirea ma kapta meg az olasz szövetség levélbeli átíratát, a melyben értesíti, hogy az Unirea olasz turáját tudomásul veszi és örömeinek ad kifejezést, hogy a román footballsport egyik jelentős képviselőjét vendégül láthatja. A mérkőzéseket az olasz szövetség kötötte le s azok anyagi részét is magára vállalta. A tura hat hétre van kontemplálva, de meglehet, hogy tovább is el fog tartani, mert sok olyan városban, amelyekben az Unirea tavaly játszott, az idén nincs mérkőzés előirányozva s igen valószínű a feltevés, hogy ezek a csapatok revanchot fognak kérni az Unireától. Az Unirea eddig lekötött mérkőzései: Padua, Bologna, Milano, Turin, Genova, Vercelli, Sant Pietro de Rino, Róma, Nápoly, Castellamare. E városokban összesen 12 mérkőzést játszik. Ugyancsak ma érkezett meg az Unireához a spanyol szövetség egy igen megleghangú levele, amely hivatkozva az olasz szövetség értesítésére, felkérte az Unireát, hajlandó lenne-e Barcelonában, Madridban és Bilbaoban egy-egy mérkőzést lejátszani. Az Unirea természetesen a legnagyobb örömmel eleget tesz a felhívásnak s így az olasz mérkőzések befejezése után Genován hajóra száll, hogy spanyol kötelezettségeinek eleget tegyen. A csapat december 22-én indul Timisoaráról.

— Cluj—Timisoara válogatott mérkőzés. Ma távirat érkezett a timisoarai szövetségi főtitkár címére, amelyben a cluji kerület arról értesíti a timisoarai kerületet, hogy november 1-én hajlandó fogadni a timisoarai válogatott csapatot revanche mérkőzésre. A terminus igen kedvező, amennyiben a timisoarai válogatott visszafelé jövet Cernovitzból, eleget tehet a meghívásnak. A mérkőzés iránt természetesen nemcsak Clujon, hanem az egész országban nagy az érdeklődés, mert ez a mérkőzés volna hivatva az Oradea-mare—Cluj eldöntetlen eredmény után az ország footballhegemoniáját eldönteni. A timisoarai csapat komplettül áll ki Cluj ellen, mert addigra az Unirea emberei is odautaznak Bucurestiből. A legutolsó találkozás alkalmával, mely Timisoarán folyt le, Cluj 3—1 arányban könnyen győzött a timisoarai csapat felett. A Marosvásárhely elleni mérkőzés így függőben marad.

— Tricolor—Kinizsi barátságos mérkőzés. A bucaresti I. osztályú bajnokság első helyezette vasárnap barátságos mérkőzést játszik a Kinizsivel Timisoarán az Unirea—Kinizsi-pályán. A Tricolor ma jönni várhatóan a Kinizsi-játékosokkal rendelkezik, akiknek nagyrésze magyar csapatokból került le Bucurestibe.

A belgrádi világsoda. (Egy férfiből ikreket operáltak ki.)

Belgrádból jelentik: Rankovics Zsivota velükaptániai 22 éves földmives felvételre jelentkezett a belgrádi állami kórházban és előadta, hogy kora gyermekébe óta daganatot érez altestében. Mint szegény parasztszülők gyermeke eddig sohasem volt abban a helyzetben, hogy betegségével orvoshoz fordult volna. Egy év előtt megnő sült, neje anyai örököknek néz elébe. Az utóbbi időben daganata emberfej nagyságúvá nőtt és nagy fájdalmakat okoz neki. A kórházban a belgyógyászati osztályon helyezték el „*tumor abdominalis*” (hasdaganat) diagnózissal. A főorvos műtéti beavatkozás szükségességét állapította meg és dr. Kosztics Milivoj orvostanárhoz, a sebészeti osztályba utalta. Szombaton délelőtt végezte el rajta a műtétet dr. Kosztics tanár dr. Jakovljevic asszisztens közreműködésével.

A hasüreget megnyitó orvostanár a legnagyobb meglepetésére egy 25 centiméter hosszú és körülbelül egy kilogramm súlyú embriót emelt ki a férfi testéből.

Az embriónak aránytalanul nagy hajjal benőtt feje, erősen kifejllett férfi genitáliái és állkapcsában fogai voltak. Rögtön egy másik embrió is napfényre került, melynek csak feje és egyetlen kis polipszerű lába volt. Mind a két embrió a hasüreg felső részében feküdt.

Az orvosok meglepődése háfártalan volt. Az orvostudomány tud néhány ritka esetről, mikor a hasüregben egyes embrionális végtagokat találtak, de ezt is ki-

Irodalom, művészet

* Az aradi színház heti műsora. Csütörtök: Szépasszony kocsisa. (A) Péntek: Tökmag. Bemutató előadás. F. Sugár Teri vendégfelléptével. (B.) Szombat: Szerencsetánc. Sarkadi Aladár vendégfelléptével. (C.) Vasárnap este: Aranykakas. Énekes bohózat. Sarkadi Aladár vendégfelléptével. (Bérlétszünet.) Az előadások este 8 órakor kezdődnek.

* A temesvári színház heti műsora. Csütörtökön, pénteken, szombaton délután 3 órakor és este, vasárnap délután és este Marinka a táncosnő. Sárvay Rózsi, Lengyel Irén, Vénusz Árpád felléptével.

* Aradi színházi hírek. Bohózat-bemutató vendéggel. Érdekes prózai bemutatója lesz pénteken az aradi színháznak. Az utóbbi idők legsikerültebb, szellemesen megírt bohózatát, a Tökmagot hozzák színre, a mely a budapesti Renaissance színháznak volt hosszú hónapokon át kasszadarabja. Az egész darabot vivő hatalmas női főszerepet Sugár Teri, a timisoarai kiváló vigjátéki színésznője játsza, aki ebben a rendkívül hálás szerepben már bemutatkozása alkalmával meg fogja hódítani az aradiakat. Az aradi együttesből Harmath Jolán, Jávör és Mészáros jutottak nagyszerű feladathoz. — A városi színházban a mozielőadások néhány napig, amíg a vetítógépen szükséges javításokat eszközlik, szünetelnek. A mozielőadások kényszerű szünetelésére való tekintettel csütörtökön este az idei szezon nagysikerű operettjének.

zárólag mindig csak nőknél. Hasonló eset még sohasem fordult elő. Az orvosok nagy érdeklődéssel tárgyalják az esetet és magyarázatul többféle elméletet állítanak föl. Dr. Jakovljevic, ki a műtétnél segédkezett, a következő magyarázattal szolgál:

— Ebben az esetben a „foetus in foetu” (magzat a magzatban) jelenségével állunk szemben. Rankovics mint mélimagzat két más magzatot hordozott magában, a melyek különös anatómiai helyzetek folytán nem bírtak normálisan kifejlődni. Rankovics megszületése után is a két csökevény magzat a hasüregben maradt és ott bizonyos fokig fejlődött. Emléke arra mutat, hogy élet volt bennük.

A műtét után Rankovicsot visszavitték ágyába. A beteg naroktikus kábultságából magához térve, kijelentette, hogy jól érzi magát. Dr. Kosztics reméli, hogy a beteg életben marad.

Az embriókat gondosan elhelyezték és lefénnyképezték. Az érdeklődők — orvosok és laikusok — valóságos ostrom alá vették a kórházat. Látni akarják a „csudát... a gyermeket szülő férfit. Sokan egészen komolyan beszélnek arról, hogy Rankovicsot megilleti az a bizonyos legendás angol díj.

A szerencsétlen ember nem sokkal élte túl a csodálatos felfedezést, amelynek hőse lett. Az operáció után Rankovics Zsivó rendkívül elgyengült s tegnap délen kiszüvedett a kórházban. Utolsó perceiben érkezett meg anyja Velika Planináról. Az anya már nem beszélhetett fiával, mert mire ágyához ereszthették, már meghalt.

gát, a Szépasszony kocsisát ismétlik meg. — Szerencsetánc Sarvadi Aladár vendégfelléptével. Két éves pihentetés után az ünnepeit magyar komikus felléptével tüzte szombatira műsorra a Szerencsetáncot a színház igazgatósága. Ebben az Aradon általános népszerűségnek örvendő operettben a páholynitogató kacagtató figuráját alakítja Sarkadi Aladár, aki vasárnap az Aranykakas énekes bohózatban és hétfőn az Éj királynője operettben folytatja aradi vendégjátékát.

* Temesvári színházi hírek. Marinka táncosnő premierje csütörtökön este lesz. A magyar színház sorsát az idei szezon slágerét nagy szorgalommal, a társulat kiváló erőinek felhasználásával, költséges új díszletekkel, új ruhákkal szinte a teljesítő képesség határain túl hozta ki, hogy a temesvári közönség értelmetlen közzönvét végleg megtörje. A nagyszerű operett temesvári sorsával egybekapcsolódott a temesvári magyar színház jövője is. — Marinka a táncosnő operett ne csak önmagáért küzd, de komoly harcot vív a magyar közönség közönye ellen, amely már-már gyilkosa a magyar színháznak. A Marinka a táncosnő teljesen felkészülve adja át a színház a temesvári közönségnek azzal az utolsó reménnyel, hogy a zsufort házak menthetik csak az idei szezon. Marinka a táncosnő főszerepeit a társulat legkiválóbb erői: Sárvay Rózsi, Lengyel Irén, Vénusz Árpád, Szabadkai, majd második szereposztásban Somogyi Rózsi, Bodor, Kassai játszik. Marinka a tán-

cósno premier előadása is rendes helyarákkal kerül színre. A kifutó operett még pénteken este, szombaton d. u. és szombat este, vasárnap délután, vasárnap este, hétfőn és kedden játszik egymás után.

* Liteczky Endre, L. Krausz Ilonka és Pirk János november ötödikéig tervezett kiállítása a Kulturpalotában, csak hétfőig marad nyílvá, mert a művészeket kiállítás rendezésére ma táviratilag Bucurestibe hívták.

* Szeretni, sirni, meghalni... Ferdinand Duchene pompás regénye, melyet az algíriai díjjal tüntettek ki, most jelent meg Sztrokay Kálmán fordításában a wieni Borgida Verlag kiadásában.

Véget ért az aradi román pankongresszus.

(Határozat a felekezeti békefenntartása mellett.)

(Saját tudósítónktól.) A Saguna András báró első görög keleti román erdélyi metropolitáról elnevezett görög keleti román lelkesek két napos kongresszusa a ma délutáni záróüléssel befejeződött. A délelőtti ülés eseményei közül kiemelkedett Cibianu krassószörénymegyei lelkész és Mager Cornel csermői lelkész előadása. Mager Cornel a görög keleti román vallás lelkészeinek a más vallásokkal és felekezetekkel szemben való magatartásáról értekezett. Felolvasása többszöri vitára adott alkalmat és az az egységes felekezés alakult ki, hogy a legnagyobb türelmessel kell viseltetni minden más felekezettel szemben. Az ülésen a régi tisztikart megerősítették mandátumában és csak a két püspökké megválasztott tisztviselő helyére választottak másokat. Balan Miklós székelyi metropolitát már a délutáni ülésen sem vett részt, mert visszautazott székhelyére. A kongresszus úgy határozott, hogy a legközelebbi esztendőben vagy Nagyváradon, vagy Kolozsváron tartják meg a kongresszust és a két város közül való választást a szűkebbkörű választmányra bízták. A kongresszuson résztvevő vidéki lelkészek legnagyobb része már ma este elutazott Aradról.

A pénzhány

enyhítését kéri az Aradi Kereskedők Köre.

(Távirat a pénzügyminiszterhez.)

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi Kereskedők Köre az általános pénzügyi és gazdasági válság nyomása alatt ma táviratilag fordult a pénzügyminiszter utján a kormányhoz és ismételt felterjesztésére hivatkozva sürgette a gazdasági élet vérkeringésének felrészítését a nélkülözhetetlenül szükséges pénzügyi nyiségek forgalomba helyezésével.

Az állam által magánosoknál igénybe vett hitelek milliárdokra történt felszaporodása és a pénznek nagymértékű elrejtése, teaurálása olyan pénzhányt hozott létre a gazdasági életben, hogy az ipar és kereskedelem immár fuldoklik és nem képes funkcióját teljesíteni. A pénz szűke okozta kamat és jutalék-igények olyan képtelen magasra emelkedtek, hogy ezek mellett lehetetlen a termelés és a tisztességes kereskedés folytatni. A pénzhányt az Aradi Kereskedők

Köre alábbi távirati kérelmében, megjelölve a gyors segítség leg-szükségesebb eszközeit. A távirat teljes szövege a következő:

— Az Aradi Kereskedők Köre mely tisztelettel sürgetve kéri a kormányt, hogy a kereskedelmet és ipart, tehát az egész ország köz gazdaságát összeomlással fenyegető pénzügyi végsőkig feszült kritikus perceiben haladéktalanul lépjen közbe és segítsen. Kérjük mind ennek előtt az állami tartozások azonnali kiegyenlítését, a szükséges pénzforgalom biztosítását, a gazdasági élet hitel-ellátását és ezzel kapcsolatban a kamatok és juttatások törvényes szabályozását, mert különben menthetetlenül elpusztulunk.

HIREK.

Gyermekek a rendőrségen. (Loptak, mert éhesek voltak.)

Az egyik kerületi rendőrség ügyeletes szobájába két maszatot arcu gyermeket hoztak ma délután a rendőrök. Veszedelmes emberkéik lehettek, mert minden mozdulatuknál megcsörrent a lánc, amely lesóványodott, csontvázszereit kezeiket összekötözték. Egyik suszter, a másik lakatos írás volt. Az egyik tizenöt éves, a másik tizenöt éves. És mind a ketten árvák, mind a ketten bűnösök. Mosdatlan arcukra barázdákat rajzoltak a megbánás, vagy inkább a félelem könnyei. Loptak. A rendőrök akkor fogták el őket, amikor a lopott dolgokat el akarták adni. — Védekeztek, káromoltak, össze keltek őket kötni. Szepelve panaszkodtak.

— Inasok voltunk. de gazdánknak nem akarták adni teljes elhatást, hát megszöktünk, mert éhesek voltunk.

Elmondották, hogy északonkat a temetőben egy kriptában töltötték. Egy ideig a tenniszől éltek. Labdát szedtek. Keveset kerestek. Éhesek voltak és loptak. A város fertőjéből felszedett két romlott emberpalántát valószínűleg a javító intézetbe küldik. Vajon megjavítják-e őket? Megjavítanak-e ott minden gyermeket, akét megfertőzött a nyomor bacillus: a bűn?

VIDÉKI ELŐFIZETŐINK B. FIGYELMÉBE! Tekintettel a lap-ellátással járó horribilis költségekre, arra kérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy a Közlönyért való előfizetésüket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatal címére, mert ellenkező esetben kénytelenek lennünk lapunk küldését beszüntetni.

— Pénzügyi vezérigazgatók Aradon. Simionescu cluj (kolozsvári) pénzügyi vezérigazgató ma Aradra érkezett és Margineantiu Titus pénzügyigazgatóval és Petrescu Illés ad. minisztrátorral hosszasan tanácskozott az adók behajtásáról. A vezérigazgató melegekedésének adott kifejezést az aradi és az aradnagyei adókövetések mértékére és az adók behajtására vonatkozólag. Hír szerint holnap Arsenovici Gyula pénzügyi vezérigazgató is Aradra érkezik Timisoaráról.

— A főügyész szemléje az aradi ügyészségen. Stinghea János timisoarai királyi főügyész tegnap délután Aradra érkezett, hogy a szokásos hivatalvizsgálatot megejtse. A főügyész néhány napot Aradon tölt.

— Dr. Winnand-féle hársfamózsutor a legjobb szer köhögés és rekedtség ellen. Ügyeljünk a névre!

— Az aradi rendőrprefektus hivatalában. Gritta Ovidiu aradi rendőrprefektus ma több heti szabadságáról visszaérkezett és holnap ismét átveszi az aradi államrendőrség vezetését.

— Meunier francia tábornok autóbalesete Temesváron. Tegnap este Temesváron a gyárvarosi Coronini-téren összeütközés következtében egy kocsi rudja beleszaladt egy csukott autó ablakán és az autóban ülő Meunier francia tábornokot, a határmegállapító bizottság elnökét és ennek feleségét megsebesítette. A tábornok és feleségének sérülését, amelyek könnyebb természetűek, orvosok bekötötték.

— Román-jugoszláv végleges határmegállapítás. Belgrádból táviratozzák: A szerb kormány és a román kormány között befejeződtek a román-jugoszláv határmegállapítások és a végleges megegyezés eredménye a következő: Adakale és Ujmoldova szigeteket, továbbá Zsombolya városát, ezenkívül Temes megyében Pusztakeresztur, Obaba, Kiskomlós, Horvátkece, Ujvár, Öregfalu, Soka, Nagyszám, Latinas, Krassószőrénymegyében Ciorda községeket véglegesen Romániához csatolják. Ezzel szemben Románia több száz hektár területet, valamint Módos és Párdány községeket engedő át rekompenciaképpen Jugoszláviának.

— Befejezést nyert a jegyzőkongresszus. A Timisoarán tartott országos jegyző kongresszus ma befejezést nyert. A gyűlésen tovább folytatták a közigazgatási reform megvitatását és tiltakoztak a reform tervezet olyan intézkedései ellen, amelyek a jegyzőt a községi bíró alá helyezik. Modolea helyi ügyi vezérigazgató, aki a helyi-gyűlés miniszter megbízásából volt jelen a gyűlésen, kijelentette, hogy a jegyzők jogos kívánságait a reformtervezet benyújtása előtt respektálni fogják. A gyűlés után társasvacsora volt.

— Dr. Rónai Sándor gyermekorvos, a berlini egyetemi gyermek-klinika volt orvosa, rendelését Strada Marasesti 3. (v. Kossuth-u.) alatt megkezdte. Rendel. d. u. 3—5-ig.

— Nincs hely az aradi köz-kórházban. Ma délelőtt Aradon, az Óvár-téren, az uttestől távolabb eső helyen egy eszméletlen emberre akadtak. Azonnal értesítették a mentőket, akik a kórházba akarták szállítani a szerencsétlent, de ott azzal utasították vissza, hogy nincs hely. A mentők a kórházból a rendőrségre vitték a beteget, ahol az ügyeletes orvos magához térítette az eszméletlen embert, aki elmondta, hogy három nap óta fekszik az Óvár-téren minden segítség és élelem nélkül. A beteg embert Pap Ferencnek hívják és csermői illetőségű. Aradon házálással foglalkozott, de egy hónappal ezelőtt súlyos betegen a köz-kórházba szállították, ahonnan ezelőtt négy nappal mint gyógyíthatatlan beteget elbocsátották. Ujradra akart menni és az Óvár-téren rosszul lett, nagynehezen egy eldugott helyre vándorolt, ahol csak ma, három nap múlva akadtak rá. A szerencsétlen beteget a rendőrség intézkedésére a szegényházba szállították.

— Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sóborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

Háztulajdonosok és lakók értekezlete az új lakásrendelet tárgyában.

(Megállapodások a vitás pontokban. Érdekes döntés a novemberi házbérlizetésre vonatkozólag.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Háztulajdonosok Szövetségének és az aradi Lakók Szövetségének végrehajtóbizottságai ma este közös értekezletet tartottak a földművelésügyi palotában, hogy az október ötödiki minisztertanács lakásrekvírási határozatának helyes értelmezését vigyék keresztül és az esetleges félremagyarázásoknak elejét vegyék. Az értekezletet dr. Miron Justin, a Háztulajdonosok Szövetségének alelnöke nyitotta meg és ismertette az eddig megjelent rendelkezéseket, és az ügyre vonatkozó lapközleményeket. Dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd, a Lakók Szövetségének titkára a kolozsvári helyzetről számolt be és javasolta, hogy az aradi prefektusnak tegyenek előterjesztést a két szövetségnek a rekvíráló bizottságban való részvételére vonatkozólag. Dr. Schuster Ödön ügyvéd jogászilag nem tartja elfogadhatónak azt a temesvári felfogást, hogy ne csak a fizeteknek rekvírálnak és hogy minden egyes megüresedő lakrész felett elsősorban a felállítandó öttagu bizottság határoz és ugyanez állapítsa meg a lakbéreket. Javasolta, hogy a prefektus után világosítsák fel az illetékes miniszteriumot a rendelkezés félremagyarázásáról. Dr. Székely Akadár ügyvéd arról beszélt, hogy meg kell állapítani egy bizonyos zsínórmértéket, amely szerint a rekvíráások intézhetők és olyan intézkedéseket kell életheleptetni, amelyek minden visszaélést meggátolnak.

Dr. Avramescu Vazul azt fejtette ki, hogy a most közzétett rendelet törvényerővel bír, mert azt a király nevében adták ki. Most már nincsen más hátra, minthogy a kiadott rendelkezés helyes szellemében való végrehajtását mozgósítsák elő. Dr. Miron Justin egy felvetett javaslatra kijelentette, hogy a memorandumozást nem tartja célravezetőnek, mert hosszadalmas és az ügyet huszon-

négy órán belül el kell intézni. Propozíciójára a háztulajdonosok részéről Stengel Andor, dr. Miron Jusztint, a lakók részéről Sándor de Vist nyugalmazott alezredest és Frankel Alfrédet delegálták arra az esetre, ha a prefektus a végrehajtóbizottságok javaslatát magáévá teszi és a bizottságban szóhoz juttatja a legérdekeltebbeket; a háztulajdonosokat és a lakókat. Egyben elhatározták, hogy állandóan permanenciában maradnak és még a holnapi nap folyamán eljárnak az illetékes hatóságoknál hogy felesleges és a rendelkezés szellemének meg nem felelő lakásrekvírási összeírásokat ne végeztesse.

Az értekezlet programjának második pontja volt a novemberi házbérlizetés a pénzügyigazgatóságnál való letétbehelyezése abban az esetben, ha a háztulajdonos nem igazolná lakói előtt, hogy adótartozása nincsen. Az aradi pénzügyigazgatóság erre vonatkozó közlését az értekezlet nem törvényesnek mondotta ki és a következő hirdetményt hocsajtotta ki a két szervezet elnökségének nevében:

— Az aradi Háztulajdonosok Szövetségének végrehajtóbizottságai közös értekezletükön hozott határozatuk után tudatják tagjaikkal, hogy azt a napilapokban közzétett pénzügyigazgatósági intézkedést, amely szerint a lakók kötelesek volnának a novemberi házbérlizetésbe helyezni, ha a háztulajdonos nyugtával előtük nem igazolná adótartozásának kifizetését, olyannak tekintik, amely minden törvényes alapot nélkülöz. Az intézkedés végrehajtása minaképp szóvetség tagjait súlyos bonyodalmaknak tenné ki. A házbérlizetés csak akkor helyezhető pénzügyi letétbe, ha a lakó személyére szóló szabályszerű letétlást kap. A pénzügyigazgatóságtól egvébként köteles a bérlizetésbe adóknak fizetni. Az aradi Háztulajdonosok és Lakók szövetsége.

— A Bania Marmorosch, Blank & Co. S. A. Bukarest fennállásának 75 éves jubileumi ünnepségén a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. részéről annak vezérigazgatója, Szana Zsigmond, angol alkonzul vett részt, mely alkalomból a vezetése alatt álló intézet művészies kivitelű gratulációs albumát adta át az egyidejűleg 75-ik születésnapját ünneplő Mauriciu Blanknak, a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. vezérigazgatójának.

— Érdekes letartóztatás Kolozsváron. Clujról jelentik: Milea dr. cluji (kolozsvári) ügyvéd feljelentésére letartóztatták Loewy Artur szállítási vállalkozót. A család címén történt följelentést Loewynek. Milea ügyvéddel kötött vállalkozása előzte meg, amelynek során a szállító másfél millió lei kártérítésért perelte az ügyvédet. Az előkelő cluji szállító letartóztatása erdélyszerte feltűnést keltett.

— Olcsó cipők! Visszamaradt egyes pár cipők nagyon olcsó árban kerülnek kiárulásra pár napig a Hungaria cipőüzletben. Kérjük a kiárakati árak megtekintését.

— Marioara női kalap szalonban Arad, Strada Moisé Nicoara No. 2. (Petőfi-utca), újabb Párisi és Bécsi modellek érkeztek, amelyek jutányos árak mellett árusítatnak. — Átalakítások modellek után pontosan készülnék.

— Eltűnt részvények. Néhány nappal ezelőtt a temesvári Szeszgyár r. t. huszonöt darab részvényét adta mintaképpen a temesvári Helikon nyomdának. A részvények reitélyes módon eltűntek. Az eltűnt részvények számai 29301-től 29325-ig terjednek és a rendőrség felszólítja a Közönséget hogy akinek ilyen számu részvényt kínálnak megvétele, azonnal jelentse ezt a rendőrségnek.

— Az aradi sziguranca felhívása. A következők jelentkezzenek Dem. sorian komisszárnál az aradi állam-biztonsági hivatalban: Özv. Lőkóvszky Antalné, Milger Róza, Dunai László, Petracza Antal, Peer József, Réger Gusztáv, Szabó Györgyike, Wiesner Paula, Kovács Miksa és Béres Leona.

Halálos kódból. Nádas község előjárósága jelentette az ügyészségnek, hogy Crestamenes községben hétfőn este nyolc óraker Hepko Féter ottani legény meggyilkolta régi haragosát, Ilka Pált. A két haragos hétfőn este találkozott a község kocsmájában, ahol ismét szóváltásba keveredtek. Hepko megdéléssel fenyegette ellenfelét, aki támadója elől kiszaladt az utcára. Ilkát nyomon követte Hepko, de mikor már látta, hogy nem sikerül elérnie, felkapott egy darab követ és azt Ilka felé hajította. A követ találta Ilka Péter, aki eszméletlenül esett össze és néhány órai szenvedés után meghalt. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

Késelő gazda. Igrec János csicséri gazda, a község kocsmájában szóváltásba keveredett Costea Jánossal. A vita hevében Igrec elővette zsebkesét és avval Costean több súlyos sérülést eított. A késelő gazdát ma beszállították az aradi ügyészség fogházába.

Két gyermeket gázolt el egy kerékpáros. Az aradi rendőrség ma előállította Szabó József aradi lakost, aki két gyermeket kerékpárjával elütött. A gyermekek kisebb sérüléseket szenvedtek, a vigyázatlan kerékpáros ellen pedig megindult az eljárás.

Betörés. Spády Lajosné aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségnek, hogy Popa Ioan Russu (Lujza) utca 12. szám alatti lakásába behatoltak és mintegy 5 ezer lei értékű készpénzt és ruhaneműt vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

5-től 9-ig van nyitva s amelynek a jegyek mind a két részre előváltathatók.

Kétkézi ember a címe annak a fantasztikus izgalmas történetnek, amely csütörtökön kerül bemutatásra az Urániában s melyben Conrad Weidit csillogtatja nagyszerű színjátszó talentumát. Doktor Geavd fel-fedez egy olyan szert, amely elvál-

koztatja az emberi alakot. Ő is beveszi s a sugártermetű szép emberből tőpörödött gnóm lesz, amely akarata ellenére a bűnök halmazát követi el. Kifogy a szerből, nem tudja visszakapni régi alakját s kétségbeesésében megöli magát. A szenzációs érdekességű film a csütörtöki bemutatón kívül pénteken és szombaton szerepel az Urániában.

LEGUJABB.

Harminc rajnai város a szeptimatikák kezén.

Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint két napi harc után a német rendőrség eddig ismeretlen áldozatok árán elnyomta Aachenben a szeptematisták uralmát, de a köztársasági uralom mindenek ellenére egyre terjed. A Raina-vidéken a szeptematisták Treffelől kezdve Viesbadenig mintegy harminc várost vettek birtokukba.

és a súlyos állapotokat előidézett sérelmes rendeletét sürgősen visszavonja, annál is inkább, mert a vasutnak nem lehet célja az egyre intenzívebbé váló kereskedelmi élet megbénítása a vasúti forgalom korlátozásával.

Huszonegy halottja vana hamburgi zavargásnak.

Berlinből táviratozzák: A hamburgi kommunista zavargásoknak eddig 21 halottja van, köztük kilenc rendőr.

— **Emelik a papírákat.** Bucarestből jelentik: A papírgyárosok küldöttsége ma megjelent a kereskedelmiügyi miniszter előtt akitől kérte a papírgyárak részére kiutalt szénmennyiség szállításának pontos betartását. A küldött ség vezetője kijelentette, hogyha az állam nem teljesíti a szénszállítás tekintetében vállalt kötelezettségét, akkor a papírgyárosok sem fogják betartani az állammal kötött szerződésnek azon pontját, amely a papírákat szabályozza. A kereskedelmiügyi miniszter elhatározta, hogy ebben az ügyben egy bizottságot fog alakítani, a mely a papírgyárak képviselőivel együtt hivatva lesz a papírgyárosok kérelme felett dönteni. Ez a döntés valószínűleg a papírák felemelését fogja eredményezni.

Közgazdaság.

Súlyos vagonhiány az arad-temesvári vasutigazgatóság területén.

(A vasutigazgatóság sérelmes rendelete miatt akelőre készülnek a kereskedők.)

(Saját tudósítónktól.) Napok óta egyre súlyosbodó helyzetet teremtett a vasúti szállítások terén az arad-temesvári vasutigazgatóság az a rendelete, amely a vagonok korlátozott kiutalásáról ír tézkedik. A vasutigazgatóság rendelete szerint egyelőre csak olyan árúk részére utalhatóak ki vagonok, amelyeknek a rendeltetési helye a clujj (kolozsvári) vasutigazgatóság területére esik. Más irányba, az ország belsejébe, a közvetlen környékre, vagy más igazgatóság területére irányított szállítmányok részére vagon nem engedélyezhető.

— **Drágul Magyarországon a vasat.** November elsején már életbelép Magyarországon az új díjszabás, amely a személydíj kiszabásánál alólólag hetven százalékos emelést statuál.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Október 24.) Francia frank 12.50, svájci frank 38, dollár 216, dinár 2.35, szokol 6, lira 9.50, angol font 960, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0031. **Kifizetések:** Budapest külföldi 85, belföldi 135, Bécs 335, Prága 6.25, Zürich 37.70, Milano 9.40, London 9.50, Páris 12.40, Newyork 21250, Belgrád 2.55.

Temesvári valutaárak. (Október 24.) Newyork 211, dollár 216, London 945, angol font 950, Páris 12.20, francia frank 12.30, Zürich

37.45, svájci frank 37.65, Milano 9.42, lira 9.25, Belgrád külföldi 2.60, belföldi 2.48, dinár 2.43, Prága 6.28, szokol 6.25, Budapest külföldi 90, belföldi 133, magyar korona 132, Bécs 340, osztrák korona 330.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Október 24.) **Kifizetések:** Páris 12.18, London 952, Newyork 212, Milano 9.40, Zürich 37.50, Bécs 0.0029.75, Prága 6.28, Budapest 0.0115. — **Valuták:** Napoleon 780, leva 1.90, török lira 1.20, angol font 960, francia frank 12.70, svájci frank 38, lira 9.40, drachma 3.80, dinár 2.50, dollár 213, lengyel marka 0.0002, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, szokol 6.20.

Zürichi nyitás. (Október 24.) Newyork 562, London 2525, Páris 32.73.50, Milano 25, Prága 16.60, Budapest 0.03050, Belgrád 6.80, **Bucaresti** 2.65, Varsó 0.0005, Bécs 0.0078.80.

Zürichi zárlat. (Október 24.) Berlin 0.000000080, Amsterdam 218, Newyork 561.25, London 2523, Páris 32.55, Milano 24.95, Prága 16.60, Budapest 0.03050, Belgrád 6.67.50, **Bucaresti** 2.65, Varsó 0.0005, Bécs 0.0078.75.

Budapesti devizaközpont lejárása. (Október 24.) Napoleon 69000, Belgrád 231—250, Berlin 0.00005, Bucaresti 97—107, lei 101—111, London 88000—92400, angol font 88500—92900, Milano 880—925, lira 890—940, Newyork 19350—20450, Páris 1180—1246, francia frank 1195—1261, Prága 578—624, Varsó 0.0002.50—415, Bécs 0.002735—20.55, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680, Amsterdam 7530—7970.

NYILTÉR.

„Ioan Limbeck si Phil” Arad, Fabrica de costurari de metal si Intreprindere de imormantari, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Czirkál Gyula, mint mélyen sujtott férj, mélységes fájdalomtól megtörve, de a Mindenható szentes akaratában való megnyugvással, szomorodott szívvél tudatja, hogy a szerető jó hitves, illetőleg gyermek, sógornó, nagynéni és rokon

Czirkál Gyuláné

szül. Sándor Ilma, folvó évi október hó 18-án, reggeli 7 óraker, áldásos életének 36-ik, zavartalan, boldog házassága 18-ik évében, rövid szenvedés után Budapesten elhunyt.

Felejtethetlen drága halottunk földi maradványait folvó évi október hó 25-én, délután 4 óraker fogjuk Budapestről—Aradra elszállítva az aradi felső temető halottas csarnokából, előzőleg a református egyház szertartásai szerint megáldani és az ugyanottani családi sírköveben örökös nyugovó helyére elhelyezni.

Drága emléke szívébenkben mindörökké élni fog!

Arad, 1923. október 24. Ugyszintén a többi nagyszámu rokonság, jóbarátok és jóismerősök nevében is.

Ceoznari
Dr. ROMUL MAGER

ROSE vonósnégyes

egyetlen hangversenye visszavonhatatlanul november 12-én.

Jegyek BLOCH-nál kaphatók. 6178

Aradi mozihírek.

Egyetlen napon meg, csütörtökön adja az Apollo Paganininek, a világhírű hegedűművésznek kalandosan tragikus életfelváltását. Mar-sini hercegnő megszereti Paganinit, ezért hercegi ferje életére tör. Előbb egy banditát bérel föl, ez azonban nem hajlja végre a bűntettet; ekkor maga a herceg támad Paganinire, a ki a viaskodásban megöli a féltékeny herceget s üldözése elől sok-sok veszedelem és kaland közepette menekülni kénytelen, világszerte utra megv, ahol nagy művészetével diadalt-diadalra halmoz. Közben majdnem a rendőrség fogva lesz, de rajongó szerelmese az életét áldozza fel érte. Új diadalok intenek Paganini felé, de a sok izgalom végre megtöri s fia karjaiban leheh ki dicsősége tetőpontján — lelkét.

Atlantide címmel nagyvadásu filmszenzációt mutat be pénteken az Apollo két részletben. A nagy francia regényíró, Pierre Benoit híres regénye ez filmen, két katonatiszt kalandjai a kái és hűnös gyönyörök királynőjének birodalmában. A nagy érdeklődésre s a film monumentális voltára való tekintettel, az Apollo igazgatósága keddtől kezdődőleg elővételi pénztárt állít fel, amely délelőtt fél 11-től 12-ig, délután

„Atlantide” A szezon hatalmas film-szerege péntektől kezdve az Apollóban. Jegyek elővételben d. e. fél 11-től 12-ig, d. u. 5-től 9-ig válthatók az APOLLO elővételi pénztáránál

Silskin kabát plüss, Velour és téli-kabát-szövetek nagy mennyiségben érkezett „Renaissance“ divatáruházba, Arad, Str. Eratianu No. 2. Minorrta-palota (Weltzer János-u.)

Népszövetségi ellenőrt küldenek Magyarországra.

Budapestről táviratozzák: A Budapesten tartozkodó William Good, akit a népszövetség küldött ki a magyarországi gazdasági viszonyok tanulmányozására, ma egy újságíró előtt nyilatkozott a magyar kölcsön ügyéről. Véleménye szerint Magyarország a kölcsönt legkésőbb tavaszig megkapja. Kijelentette azonban, hogy a népszövetség az ausztriai mintára Magyarországra is küld ellenőrt, aki a kölcsön hovatfordítását és a költségvetést ellenőrizni fogja. Az ellenőrző főbiztos személye eddig még ismeretlen.

Budapestről táviratozzák: A józsefvárosi demokratapárt tegnapi pártvacsoráján Baracs Marcell, az ismert demokratavezér nagy beszédet mondott, amelyben erősen támadta Buday Dezsőt és Wolff Károlyt, a fővárosi tanács jelenlegi urait.

— Nem tartom politikailag lehetetlennek, — mondotta, — hogy a jövő választásban a szociálistákkal egy listán szálljunk küzdelembe ellenük.

„Unio“

szállítási vállalat Timisoara Str. Troboriu Laurian (Posta-u.) 8-10. Telefon 651.
Aradi és nagyvárad gyűjtőhelye „IDET“
Arad, Str. Bratianu 3. (Weitzou I-u.) 99
Telefon 808.

Tisztit, frissit, felüdít
Szeplőt tüntet, bőrt puhít
Az arcbőrt megfehériti
Kaiser-Borax

A valódi.

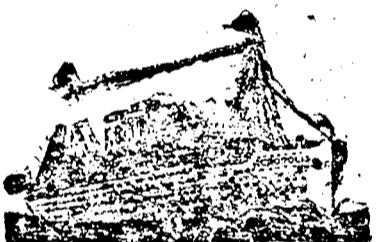
III-13675

Belvárosi elfoglalható
háromszoba, fürdőszoba 13340
magánház
minden elfoglalható árért **eladó.**
Bővebbet: Wallinger-irodában, Arad, Str. Unirei 13. (Földes patikával szemben)

Asztalosok, ácsok, vállalkozók, háztulajdonosok!
Legelőnyösebben szerezhetik be szükségleteiket
épületfa, deszkárukban,
valamint
oszerép, téglá, tűzifa, faszén
cikkekben 6168
FÖLDES TESTVÉREK CÉGNÉL,
Arad, Calea Radnei 10. Lerakat (Cetate-veche (Óvár-téren) u. aradi uton.

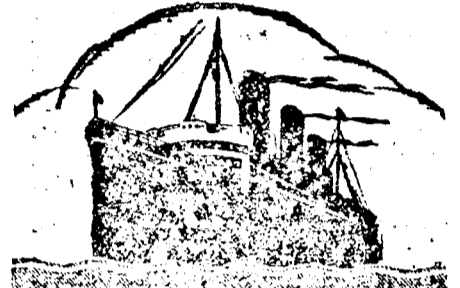
A Romániában régóta ismert Motor-gyár
Openshav—Manchester—Anglia
CROSSLEY BROTHERS
LTD.
BENZIN MOTOROK
Természetes gáz MOTOROK
Száraz gáz MOTOROK
stb. valamint
CROSSLEY-féle különleges MOTOROK kulatásra
és vízintes **DIESEL MOTOROK** sűrítő nélkül
Tartalék tárgyal.
Előnyös árak és pontos szállítás. Cím:
anca Țărănească Soc. Anonimă
BUCUREȘTI, Str. Poincare Nr. 2. 5866

Holland Királyi Lloyd
Főképviselet Románia részére: **CUNARD LINE S. A. R.**
Legkényelmesebb utazás és kifizető élelmény minden osztályban. Rendszeres forgalom és összeköttetés Romániával.
Közvetlen forgalom: Amsterdamon át Braziliába, Argentiniába, Uruguay és az összes Dél-amerikai államokba.
Földművesek kik Braziliába kivándorolnak,
pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes prospektust kívánatra készséggel küldünk. 6881
A Holland Királyi Lloyd fiókja:
CUNARD LINE S. A. R. Timisoara, III. Bulv. Carol (Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

Olcsó férfi-, női és gyermek-cipők elsőrendű kivitelben tartós jó anyagból
Czernóczi Testvérel cipőüzletében kaphatók, Arad, Str. Marssesti 7. (Kossuth-u.) 3. 5099
Saját készítésű

Footballek
és ostorokat nagyban készít:
ELKI, Timisoara (Temeovára), Magyar-utca 21. 110

Hamburg-Amerika Linie
Vezérképviselő Románia részére:
Lazar H. Lazarovitz
Timisoara, I. Strada Meray 2. sz.
Sürgönyeim: Lazarovitz.
Telefon: 16-58.

HAMBURG—NEWYORK
HAMBURG—BALTIMORE
HAMBURG—BOSTON
HAMBURG—PHILADELPHIA
HAMBURG—NORFOLK
HAMBURG—BRAZILIA
HAMBURG—LA PLATA
összeköttetésben a
United American Lines-sel
HAMBURG—PACIFIC PARTVIDÉK
American Hawaiian Steamship Co. hajóival
HAMBURG—LEVANTE
összeköttetésben a német Levante-Linie-vel
HAMBURG—AFRIKA
összeköttetésben a német Ostafrika-Linie, Woermann Linie A.-G. és a Hamburg-Bremer Ostafrika Linie A.-G.-vel
HAMBURG—KELETÁZSIA
összeköttetésben a Norddeutscher Lloyd, Alfred Holt & Co., The Ellermann Bucknall Steamship Co. Ltd.-vel.
HAMBURG—DÉLAMERIKA
HAMBURG—KUBA—MEXIKO
HAMBURG—NYUGATINDIA ÉS NYUGATI PARTVIDÉK
HAMBURG—SZENTPÉTERVÁR
HAMBURG—RIGA
Szolgálat a keleti tengeren.
Szolgálat az északi tengeren.
HAMBURG—RAJNAVONAL.
UTAZÁSI IRODA:
vasúti és hálókocsijegyek, podgyászbiztosítás. Hajójegyek az összes tengeri kikötőbe. Felvilágosításokat díjmentesen adnak a következő fiókjaink: Arad, Bárd Bohus-palota, Buceurest, Galaa Grivitel 163., Czernovitz, Rat-haus str. 9., Sepasvár, Platá Unirei 4. 5461

Pyramu
NEMES-ANYACOKBÓL-KÉSZÜLT
LEGJOBB-CIPÓTUSZTÍTÓ-SZER.

BERSON
GUMMI SAROK ÉS GUMMITALP a legjobb anyagból MINŐSEGI MUNKÁK

Alexandru Gyűjtő

hőkereskedésében ARADON, Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 17/9. szám alatt nagyobb mennyiségű **Wolfner gyártmányu talp érkemett. —: Elvállalok cipőfelsőrész készítést, olcsó árak, pontos kiszolgálás. 6169**

Ön köhög? Siessen a Csokoládé Királyhoz

Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 2. és vásároljon valódi hársfa-mézcukorkát, arany-eibis malátakivonatot, számlák gyógycukorkát. Köhögését rögtön megszünteti!

Rövid hirdetések.

Alkalmazás.

ÜGYES elárúsítandó, ki a román, magyar és német nyelvet bírja. 16 fizetéssel felvétetik főtéri üzletbe. Ajánlatokat Kelet hírlapirodába Arad, kérünk leadni. 14041

NÓTLEN fiatal ember kocsnak, vagy hetesnek ajánlkozik. Cimeket ma délig Aradi Közlöny kiadójába kér. 6168

KERESÜNK azonnali belépésre fűszerkereskedő segédet. Weisz Dávid Arad. 6170

KIFUTÓ leány felvétetik Braun cipőszalonban Arad, a főpostával szemben. 6171

KÉT kisleány mellé kisasszony keresetik, ki a háztartásban is segédkezik. Cim: Onhoroci (Győröki) állomásház. 6162

FÜSZERESEKNÉL bevezetett helyi ügynököt fix fizetésre és jutalomra alkalmazni. Gábor csokoládé-gyár. 6172

JOBB családból való fiatal leány fűszerüzletbe kiszolgálásra felvétetik. Cim: Aradi Közlöny kiadójában. 6173

SORSÜLDÖZÖTT. fiatal, szép, urinó, korrekt urlemborhoz ajánlkozik vidékre hályvezetőnek. „Szolid” című megkeveséseket Wallinger hirdetője Arad továbbít. 13349

Lakás.

URILEANY keres butorozott szobát teljes ellátással, vagy anélkül. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6161

KIADÓ 2 szobás udvari lakás konyhával a fűtéren. Cim: „Megbízás” vállalat Arad, Str. Horia (Széchenyi-utca) 4. 13740

Vétel és eladás.

NŐI ÉS FÉRFI fehérnemű, szál és ágynemű, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

FÉRFI UTAZÓBUNDA, szörme kabátok, háló és ebédlő berendezés, butorok, garderober szekrény, briliáns gyűrű, ágylétrák, sztor, utazó táskák, antik etazser, vaddisznóbőr szőnyeg, dísz tárgy, télikabátok, kézimunkák, zsebkendők, 3 méter fekete szövés, fehérneműek, stb. eladó. Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsák és szőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elyz-palota.) 11895

ANTIQUARIATUM, modern és régi festmények, perzsaszőnyegeket, műtárgyakat, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

FRISS hal érkezett Luttwak József céghez Arad. Ugyanott rózsaburkonya kapható. 6166

KÉZIMUNKA, renaissance, dupla ágylétrák és egy összekötő szőnyeg szőnyeg sűrűsége eladó. Cim: Aradi Közlöny kiadójában. 6163

GYÖNYÖRŰ fekete, rövid, keresztáros, angol mechanikus zongora és gyönyörű ebédlőszőnyeg eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13941

JÓKARBAN lévő szabályozható gabonadaráló és répvágó megvételekre kerestetnek. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6167

Ingatlan.

AZONNAL bérbeadó elutazás miatt egy teljesen új ház 3 lakrészrel, teljes és új berendezésű kávéház helyiséggel, nagy pincével és egyéb mellékkeliségekkel. Értekezés a tulajdonosnál „Casa Naționala” kávéház. Vinga. 6026

BELVÁROSI magánház ötszobás elfogadható lakással 320.000 lejért eladó. 160.000 leiel átvehető. — Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13941

KÜLVÁROSBAN kisebb sarokház átvehető kétszobás lakással, fűszerüzlet és kocsmaival, 500 öles telekkel 130.000 leiel eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13941

FÖLDVÁRPUSZTÁN 172 hold föld parcelláként eladó. Bővebbet Bleizifier Andrásnál. 6169

ARAD, MOSOTZY-telepen az országot mentén egy ház két elfoglalható nagy lakással 130 ezer leiel eladó. Str. Petre Rareș (Baross Gábor-utca) 12. szám. 6159

Üzletek.

HÁROM szobából álló modern irodahelyiség a város központjában november hó 1-én kiadó. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

FÉNYES megjelölést biztosító fűszerüzlet, korlátlan italtermelés, trafik, lakással együtt, más vállalat miatt eladó. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6062

JÓFOROALMU fűszerüzlet belvárosban berendezéssel együtt eladó. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6111

Ellátás.

KÉT-HÁROM intelligens hivatalnok teljes ellátást nyerhet november 1-ére. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6176

Különféle.

TÁGAS, világos műhely kiadó. Cim: Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6157

GYÁRI lerakathoz 150.000 Leiel társ kerestetik, aki aktív részt vesz az üzletben. Ajánlatok „Gyári lerakathoz” címen Aradi Közlöny kiadóhivatalába keretik. 6155

ZONGORÁT bérbé keresek. Ajánlatokat „Jól megfizetem” jellegre Aradi Közlöny kiadójába. 6175

TIZEZER lej kölcsönt keresek rövid időre magas kamattal. Cim: Szondi Mária Arad, Strada Lăutaru (Töltes-utca) 1-2. 6177

Megnyílt Jancovici György legolcsóbb női- és férfi divat és rövidáru-üzlete, Arad, Str. Eminescu 4. (Deák Ferenc-utca). 6087

Női harisnyák 23.— Lelettől **Bogyó A.** Vásson zsebkendők Lei 12.— „Osota” harisnyák Lei 145.— **Bogyó A.** D. M. C. himzőpamut Lei 4.50 Patent harisnyák Lei 13.—től Arad, Str. Eminescu 18. 1000yardos Diga. 6172 Lei 34.50

Arany-, ezüst beváltása, legmagasabb áron Reiner Józsefnél ARAD, a Lutheránus templom mellett.

Eladó

Nagyjövőjú gyógyvívó vas- és kalcium vívó, 169 méter magasan a tenger színe felett, csendes, pormentes völgyben fekszik. Nagyon sok idegen által látogatott fürdőhely, óriási jövedelemmel. Hozzá tartozik nagy étterem, kurszalón, szálloda 70 előkelően berendezett szobával, fürdőépület, nyolc villaszerű épület, sok gazdasági épület 20 holdas belsőség, gyönyörű parkkal, fenyvesekkel, a fürdőtelepet környező erdők sétautakkal, 100 holdas gazdálkodásra alkalmas prima birtokkal. Komoly bevőknek felvilágosítással szolgál kizárólagos megbízott HAASZ ALBERT ingatlanforgalmi irodája Arad, Strada Románului 5. (Zrinyi-utca.) 13544

LUGOSI BOHN CSERÉP

falcses és hódfarku, **TORDA CEMENT RÉGI VASUTI SINEK**

és mindennemű építési anyag eladás:

STEINER JÓZSEF

okl. építész, építömester.
Anyagtelep:
ARAD, Cetate-veche (Óvár-tér).
Szabadalmazott állvány szerkezettel építeltetést oleson vállal.
Szabadalmazott **PFEIFER-féle üreges vasbeton födém** képviselő. 6158
IRODA: Arad, Str. Cioșca No. 7. (Szent László-utca).

Regatul Româna Subprefectura Judetului Arad.
No. 12159—923.
PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință, că ter minul licitației pentru furnizarea țintelor de câni, necesare pentru anul 1924, se amână pentru ziua de 10. Noemvrie a. c. oare 10 a. m. până la care dată se primesc oferte în condițiile prevăzute în Publicațiunea noastră cu No. 12.159—923, din 18. Oct. a. c.

Arad, la 24. Octomv. 1923. 6164

Subprefect:
Dr. German.

Magas calorlāju lupényi kősznet, kokszot, eziléziai szalonzenet

és
speciális mosott kovács-szenet, valamint belföldi közép calorlāju szenekel

azonnal szállít tihamak és szőnyegkereskedők részére:

FERROCARGON
Szénkereskedelmi Társaság,
TIMIȘOARA

„Agrár” palota.
Telefon 9. 67
Szállítal és belföldi bányák kizárólagos képviselői.
Fiók: Cluj, Calea Regele Ferdinand 70
Expositura: Petrosani és Kattowitz.

Az orvos tudomány legujabb
ANTISIPHILITICUMA
a Tosse-gyár Bismogenolja Bismolual Richter, Neosalvarsan, Silbersalvarsan, Neisilbersalvarsan, Tropol, Mercure colloidale Electrique Clin, Cyanmercurio salicylate, Cyarsal, Intracol, Huile grise Vigier, Hydrarg cianat, Solarsan.
Dr. Földes & Hehs, Arad.

Kiadó lakások:

Két négy szobás. Két két szobás. Két két szobás iroda helyiség a város központjában.

Birtok:
280 holdas prima bányai birtok, teljes felszereléssel, kedvező fizetési feltételekkel.
2900 holdas erdőbirtok ös-fenyves, bükk- és kőrisfa. Eladunk omeletes és magánházakat. 13965

Esca
Arad, Str. Eminescu 40a Deák F. u.
Telefon 806.

EGOL

cipőkrém egyszerű sima fehér dobozban a legfinomabb minőségben minden jobb üzletben kapható

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépe Kiadóhivatalában Aradi ...